
فرهنگ القاب فاطمه سلام الله علیها
یوسف غلامی

فرهنگ القاب فاطمه (سلام الله علیها)

نویسنده:

یوسف غلامی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فرهنگ القاب فاطمه (س)

مشخصات کتاب

نویسنده : یوسف غلامی

ناشر : یوسف غلامی

مقدمه

نامگـذاری نوزاد تنهـا رسـمی دیرینه در میـان بشـر نیست، از سـنتهای خـدایی است که با آفرینش نخستین آفریـده، همراه بوده است. «آدم و «حوا» اولین نامهای بشـری است. بعد از آن نیز لازم ترین و مهمترین چیزهایی که به آدمی آموخته شد اسـمهایی چند بود. وعلم آدم الاسماء (پروردگار به آدم اسمهایی آموخت.)

پس از آن، بشر برای برقراری روابط خود هیچ راهی جز نامگذاری اشخاص و اشیا نداشت. چه اینکه گفتگوها و آموختنهایش جز از طریق شناخت نامها میسر نمی شد.

در این میان، نامگـذاری افراد آدمی از اهمیت ویژه ای برخوردار بود و چنین معلوم می شود که بعضـی اسـمها از سوی خـدای متعال برای افراد نهاده شده است. از جمله نام فرزند حضرت زکریا است که پیش از تولد، از سوی خداوند، یحیی خوانده شد. فهب لی من لدنک... سمیا [۱] [زکریـا گفت]: پروردگارا، برایم یاور و جانشـینی قرار ده که از من و آل یعقوب ارث برد و او را مورد رضایت خویش گردان. (خـدای متعال به وی فرمود:) تو را به داشـتن فرزندی به نام یحیی بشارت می دهیم که قبل از او کسی را به این نام ننهاده بودیم.

این در حالی است که برای بانو حضـرت صـدیقه طاهره (س) نامها و القابی است که برخی آسـمانی انـد و از سوی آفریـدگار تعیین شده و بعضی از سوی برگزیدگان الهی.

اما نامهای آسمانی نه (۹) اسم است که در حدیث ذیل آمده است.

امام جعفر صادق (ع) فرمود: برای فاطمه (س) نزد خدای عز و جل نه اسم است: «فاطمه، صدیقه، مبارکه، طاهره، زکیه، راضیه، مرضیه، محدثه، زهرا»

.[۲]

آنچه این نامها را برای حضرت فضیلت قرار داده اینکه نامهای حضرتش حاکی از صفتی والاست که در وی وجود داشته است و چون نامهای دیگر افراد نیست که صاحب نام از معنی نام خود هیچ بهره ای نبرده باشد.

ما در ذیل، نامها، لقبها و کنیه های آن حضرت را به ترتیب حروف الفبا یاد می کنیم.

ام الائمه

(مادر امامان) بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.به موجب روایات نقل شده از سوی اهل تسنن و شیعه، نسل پاک پیامبر به وسیله دخترش به وجود آمده و گسترش یافته است. رسول اکرم (ص) فرموده است: پروردگار عزیز و بلند مرتبه نسل هر پیامبر را در صلب خود آن پیامبر قرار داد، حال آنکه نسل مرا در صلب علی جای قرار داد. [۳] .

آن حضرت چندین بار به دختر عزیزش فرمود: ای فاطمه، تو را بشارت می دهم که از نسل تو یازده فرزند معصوم، امام مردم خواهد شد و آخرین آنها مهدی علیه السلام است.

ام ابیها

یعنی: مادر (و دلسوز) پدرش.المناقب، ج ۳، ص ۱۳۲؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶؛ اسدالغابه، ج ۵، ص ۵۲۰.

کنیه ای است که پدر بزرگوارش حضرت رسول اکرم (ص) وی را بدان خواند. چه اینکه پیامبر در خردسالی مادر را از دست داد و سراسر عمر عزیزش را بسختی گذراند و تا قبل از ازدواج با بانو خدیجه و حتی پس از آن، پیوسته مورد آزار مشرکان بود، یا در جنگها به این سو و آن سو می رفت و دشواری تحمل می کرد. در این همه پس از تولد دختر عزیزش فاطمه، با اینکه وی کودکی بیش نبود همواره چون پروانه به گرد شمع، از پدر جدا نمی شد و در رفع اندوه او آنچه می توانست می کوشید و از پدر دلجویی می کرد. اگر آن بزرگوار در جنگی آسیب می دید فاطمه خردسالش بود که بر زخم و رنج پدر مرهم می نهاد و بر آرامش و سلامت جانش اصرار داشت. چون رسول خدا (ص) دلسوزی وی را می دید اشک می ریخت و می فرمود: او مادر پدرش است. [۴] .

«ام به معنی مادر

و اصل و ریشه است و در حقیقت آن بانو را باید مادر نبوت دانست.

ام ابیها بود آن خوش خصال

چونکه بود بانوی کاخ جلال

(حیدر تهرانی)

این کنیه را شیعه و سنی نقل کرده [۵] و در معنای آن وجوهی بیان نموده اند. در میان معانی آن شاید بهترین وجه این باشد که: «ام در لغت به معنی مقصود و هدف نیز آمده است و چون فاطمه ثمره درخت نبوت و حاصل عمر حضرت ختمی مرتبت بود او را ام ابیها گفتند. او بود که مقصود حقیقی و هدف و ثمره واقعی زندگانی پیغمبر بود و فرزندی شناخته می شد که پیامبر می خواست. [۶] .

ام الحسن، ام الحسین

(مادر حسن (ع). مادر حسین (ع)).بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶؛ المناقب، ج ۳، ص ۱۳۲.

امام مجتبی علیه السلام نخستین فرزند حضرت زهرا (س) است که در پانزدهم رمضان سال سوم هجرت (در حالی که مادرش دوازده ساله بود) در مدینه به دنیا آمد.

ای فاطمه، تو را بشارت می دهم که از نسل تو یازده فرزند معصوم، امام مردم خواهد شد و آخرین آنها مهدی علیه السلام است.

پس از شش ماه و اندی از این تاریخ، وجود مقدس حسین (ع) در سوم شعبان سال چهارم هجری به دنیا آمد.

ام المحسن

(مادر محسن (ع)).المناقب، ج ۳، ص ۱۳۲؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.آن حضرت را پنج فرزند بود: حسن (ع)، حسین (ع)، زینب ۳، ام کلثوم علیها السلام و محسن (ع). محسن آخرین فرزند آن بانو و اولین شهید اهل بیت: پس از پیامبر بود که در ماه آخر حمل، در رحم کشته و سقط شد.

بتول

(بتول یعنی جدا و ممتاز از دیگران، یا آن که حیض نبیند) ابن اثیر در النهایه می نویسد: فاطمه را بتول نامیدند زیرا از زنان زمان خویش [و زمانهای قبل و بعد خود] از نظر فضیلت و دین و حسب جدا و ممتاز بود. یا آنکه از دنیا منقطع گشته و به خدای تعالی روی آورده بود. [۷] .

از حضرت رسول (ص) پرسیده شد به چه کسی بتول گویند؟ فرمود: آن که سرخی (حیض و...) نبیند. بدرستی که حیض برای دختران پیامبران ناپسند است. [۸] .

حانیه

(بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶)

(آن که به شوهر و فرزندانش بسیار مهربان است.)

الحره

(بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶)

(بانوی آزاد)

چون فاطمه ثمره درخت نبوت و حاصل عمر حضرت ختمی مرتبت بود او را ام ابیها گفتند.

حصان

(المناقب، ج ۳، ص ۱۳۳؛ العوالم، ج ۶، ص ۲۴)

(پارسا و عفیف)

حورا، حورای انسیه

(انسانی زمینی که از حوریان بهشتی است.) [حوریه ای شبیه آدمی] در یکی از معراجهای پیامبر اکرم (ص) به آسمان، آن حضرت از میوه ها و از خرمای تازه و سیب بهشتی تناول کرد و خداوند متعال آن غذاهای بهشتی را در صلب پیامبر قرار داد و هنگامی که ایشان از معراج به زمین بازگشت با حضرت خدیجه ۳ همبستر شد و بدین ترتیب حضرت فاطمه (س) در رحم حضرت خدیجه قرار گرفت. بدین سبب حضرت فاطمه (س) «حورای انسیه نام گرفت. [۹] .

راضیه

کسی که به تقدیر و قوانین الهی خشنود بود. بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.این صفت از والاترین درجات ایمان است و آن حضرت در تمام مراحل زندگی به آنچه که از سوی خدای عزیز - از ترس و آزار در راه دین و ظلم و اندوه و غم - برایش مقدر شده بود رضایت داشت و هیچ گاه از وضع خود گله نکرد تا آنکه این آیه شریف از آن صفت وی یاد کرد: یا ایتها النفس المطمئنه ارجعی الی ربک راضیه مرضیه: ای دارنده روان قدسی مطمئن، به سوی پروردگارت بازگرد در حالی که تو از او راضی و خدا نیز از تو خشنود است.

زکیه

از دیگر نامهای حضرت است که به معنی پاک و پاکدامن یا وجود پربرکت است.

قرآن هر یک از این معانی را در سه آیه مختلف بیان فرموده است. در جایی از پاکدامنی و مقام عصمت حضرت عیسی علیه السلام چنین یاد می کند: قال انما انا رسول ربک لاهب لک غلاما زکیا [۱۰] یعنی جبرئیل به مریم گفت من فرستاده پروردگار توام تا از جانب او پسری پاکیزه به تو بخشم.

در آیه دیگر آمده است: فانطلقا حتی اذا لقیا غلاما فقتله قال اقتلت نفسا زکیه بغیر نفس. [۱۱] یعنی چون خضر آن پسر را کشت موسی گفت آیا جوانی پاکیزه و بی گناه را بی آنکه کسی را کشته باشد، کشتی؟

در جایی دیگر می فرماید: قد افلح من زکها [۱۲] یعنی: رستگار شد هر که روان خود را پاک ساخت.

در حقیقت زکیه به بانویی گویند که از همه ناپاکیهای اخلاقی دور باشد و هرگز در وجودش هیچ صفت بد یافت نشود.

زهرا

درخشان، نورانی و درخشنده.«زهر» به معنی روشنی و درخشندگی است. امام عسکری (ع) فرموده است: اینکه فاطمه (س) را زهرا نامیدند بدان لت بود که هر روز سه بار آن بانوی بزرگوار برای علی (ع) می درخشید.

امام صادق (ع) فرموده است: علت آنکه ایشان را زهرا نامیدند آن است که به او بارگاهی از یاقوت سرخ در بهشت رحمت خواهد شد که اهل بهشت آن بارگاه را به بلندی و عظمتی که دارد مانند ستاره ای درخشان که در آسمان ست خواهند دید و به یکدیگر می گویند این بارگاه درخشنده از آن فاطمه (س) است.

از امام صادق (ع) پرسیدند چرا فاطمه را زهرا نامیدند؟ فرمود: زیرا فاطمه چنان

بود که چون در محراب می ایستاد نوری از او برای اهل آسمان درخشش می کرد همان طور که ستارگان برای اهل زمین درخشش دارند.

سماویه

(بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶)

(گرانبها گوهری آسمانی)

سیده، سیده نساء العالمین

بزرگ بانوی جهانیان.امالی، ص ۲۴۵، حدیث ۱۲؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۲۲.

شیخ صدوق در کتاب امالی حدیثی را از حضرت رسول خدا (ص) چنین نقل کرده که فرمود: ابنتی فاطمه سیده نساء العالمین. یعنی: دخترم فاطمه بزرگ بانوی زنان جهانیان است.

رسول خدا (ص) به دخترش فرمود: ای فاطمه، بدرستی که خداوند تو را بر همه زنان جهان و بر همه زنان اسلام که بهترین دین است برگزید. [۱۳] .

چون رسول خدا (ص) از نزدیک بودن وفات خود از طریق وحی با اطلاع شد دخترش فاطمه را از این موضوع آگاه ساخت و آن بانو گریست. در این حال رسول خدا (ص) به وی فرمود: تو اولین کسی از خانواده ام هستی که به من خواهی پیوست. آیا دوست نداری که ارجمندترین زنان بهشت باشی! [۱۴] .

صدیقه، صدیقه کبری

«صدیقه یعنی کسی که در راستگویی کامل است. یا آن که هرگز دروغ نگفته است. یا کسی که سخن خود را با عمل خویش تصدیق می کند. [۱۵] .

فاطمه چنان بود که چون در محراب می ایستاد نوری از او برای اهل آسمان درخشش می کرد همان طور که ستارگان برای اهل زمین درخشش دارند.

مرتبه صدیقین در ردیف پیامبران و شهیدان است. این مطلب را آیات بسیاری روشن می کنند که از آن جمله اند: و من یطع الله و الرسول فاولئک مع الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و حسن اولئک رفیقا. [۱۶] .

مریم (س) را از این نظر صدیقه می گفتند که آیات الهی را با گفتار و عملش تصدیق می کرد و آنچه که پروردگار درباره فرزندش به وی خبر داد کاملا پذیرفت. در تایید این

سخن حدیثی از رسول خدا (ص) اینچنین رسیده است که به علی (ع) فرمود: «سه چیز به تو داده شده که به هیچ کس حتی به من داده نشده است:

۱ – تو داماد کسی مانند رسول خدا هستی و من داماد کسی نیستم که پدر زنم مانند پدر زن تو باشد.

۲ – همسری صدیقه مانند دختر من به تو داده شده که من چنین همسری ندارم.

۳ – به تو فرزندانی مانند حسن و حسین عنایت شد. در حالی که من فرزندانی مانند آنان ندارم. ولی با این حال شما از من هستید و من از شما.»

مفضل بن عمر گوید از امام صادق (ع) سؤال کرد: چه کسی فاطمه را غسل داد؟ فرمود: امیرالمؤمنین. این مطلب بر من سنگین آمد. فرمود: مثل اینکه این مطلب بر تو گران آمد! عرض کردم آری، فدایت شوم. فرمود: قبول این مطلب بر تو دشوار نیاید زیرا که جده ام فاطمه زهرا صدیقه بود و کسی جز صدیق را نرسد که صدیقه را غسل دهد. آیا نمی دانستی که مریم را جز عیسی هیچ کسی غسل نداد!

اهل تسنن از عایشه روایتی را چنین نقل کرده اند: ما رایت احدا اصدق من فاطمه (س) غیر ابیها: پس از رسول خدا (ص) هرگز کسی را راستگوتر از فاطمه ندیدم. [۱۷] .

طاهره

(به معنی پاکیزه، بی عیب، پاک و معصوم).در حقیقت آیه شریفی که در پاکیزه دانستن اهل بیت نازل شده است این نام را برای حضرت زهرا (س) ثابت می کند. خدای تعالی در سوره احزاب (آیه ۳۳) می فرماید: «انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا» یعنی خداوند چنین می خواهد که

پلیدی هر آلایش را از شما خاندان نبوت ببرد و از هر عیب پاکتان گرداند.

در این مطلب مفسران و محدثان شیعه و سنی به گونه ای انبوه روایاتی ذکر کرده اند که به مفاد آنها معنی اهل بیت هر چه باشد صدیقه طاهره را شامل می شود. [۱۸] .

آنچه از کتب لغت و تصریح روایات و گفتار مفسران برمی آید این است که نتیجه دور بودن «رجس از اهل بیت همان دارا بودن مقام عصمت است. در حقیقت نام طاهره با توجه به آیه مورد نظر تایید عصمت آن بانوست و آنکه آن حضرت حتی پس از رحلت، طاهر خواهد بود و پیکر مطهرش نه در زمان حیات و نه پس از مرگ همچون دیگر مردم نجس نخواهد شد و لمس پیکر پاکش غسل ندارد، چنانکه در روایتی بدین موضوع تصریح شده است. روایت چنین است: مردی به نام حسن بن عمیر می گوید: به امام صادق (ع) گفتم: آیا امیرالمؤمنین پس از غسل دادن رسول خدا (ص) غسل کرد؟ فرمود: با وجود آنکه نبی اکرم (ص) مطهر بود، امیرالمؤمنین (ع) غسل انجام داد تا این امر سنت گردد. (منظور آنکه سنت غسل کردن پس از مس میت ترک نشود. [۱۹] .

والاترین حدیث در مقام طهارت حضرت زهرا (س) حدیث شریف کساء است که شیعه و سنی با دهها سند صحت آن را تایید کرده اند. [۲۰] بر پایه این حدیث، زمانی رسول اکرم (ص) به خانه دخترش فاطمه (س) آمد و خود را در چیزی شبیه عبا پیچید. زمانی بعد امیرالمؤمنین علی (ع) و پس از وی حضرت مجتبی علیه السلام و حسین (ع) نزد حضرتش رفتند و

آنگـاه فـاطمه (س) به پیش ایشـان رفت. در همین هنگـام بود که آیه تطهیر (انما یریـد الله لیـذهب عنکم الرجس اهل البیت...) نازل شد.

ای فاطمه، بدرستی که خداوند تو را بر همه زنان جهان و بر همه زنان اسلام که بهترین دین است برگزید.

عذرا

یعنی آن بـانو پیوسـته همچـون دوشـیزگان بـود. از فرموده رسول خـدا (ص) که آن بـانو را حوریه ای به صورت انسـان معرفی کرده است بر می آید که آن حضـرت همچون حوریان بهشت پیوسـته دوشـیزه باقی خواهد ماند. چه آن که حضرتش از طعام بهشتی آفریده شد. از امام صادق (ع) در این باره پرسـش شد که چگونه حوریه بهشتی هر زمان که همسـرش نزد وی می رود او را دوشـیزه می یابـد؟ فرمود: چون او از ماده ای پاک آفریـده شـده و هیـچ گونه فسادی به جسم وی راه نمی یابـد و بـدنش دچار آفتی نمی گردد... [۲۱] .

فاطمه

یعنی آن که خود و شیعیانش از آتش بازداشته (و در امان نگاه داشته) شده اند.

یا به معنی آن که شر و بدی در وجود او راهی ندارد.

و به معنی آن که از طفولیت با علم رشد یافته است.

شیـخ صـدوق در علـل الشـرایع و علاـمه مجلسـی در بحارالاـنوار از امام باقر (ع) روایت کرده انـد که فرمود: چون فاطمه (س) متولـد شـد خـدای عز و جل به یکی از فرشـتگان وحی فرمود که به زمین برود و این نام را بر زبان پیغمبر جاری سازد و بـدین ترتیب رسول خدا (ص) نام فاطمه (س) را برای نوزاد انتخاب فرمود. [۲۲] .

«فطم یعنی طفل از شیر گرفته شد.

در حـدیثی از امام باقر (ع) چنین رسـیده است که خدای متعال پس از تولد فاطمه (س) به وی خطاب فرموده که «انی فطمتک بـالعلم و فطمتک عن الطمث : من تو را به وسـیله علم از شـیر گرفتم و از پلیـدیها و ناپاکیها دور داشـتم. گویی چنانکه طفل را پس از بازداشتن از شیر

به غذایی دیگر عادت می دهند آن حضرت از زمان شیرخوارگی نخستین غذایش پس از شیر، علم بوده و به وسیله علم از شیر گرفته شده است. [۲۳] .

حضرت رضا علیه السلام از پدرش و ایشان از رسول خدا (ص) نقل کرده اند که فرمود: ای فاطمه، آیا می دانی چرا فاطمه نامیده شده ای؟ علی (ع) پرسید چرا؟ فرمود: زیرا که وی و شیعیانش را از آتش بازداشته اند [۲۴] .

و در جای دیگر فرمود: زیرا آتش بر وی و شیعیانش ممنوع گردیده است. [۲۵] .

امیرالمؤمنین علی (ع) فرمود: شنیدم که رسول خدا (ص) می فرمود: فاطمه را فاطمه نامیده اند زیرا خدای تبارك و تعالی او و فرزندانش را از آتش برکنار داشته است. البته آن فرزندانی که با ایمان از دنیا بروند و بر آنچه که بر من نازل گردیده اعتقاد داشته باشند. [۲۶] .

امام صادق (ع) فرمود: او را فاطمه گفتند چون شر و بدی در وجود او راهی ندارد و اگر برای همسری این بزرگوار، علی (ع) نبود تا قیامت کسی همشان پس از رسول خدا (ص) هرگز کسی را راستگوتر از فاطمه ندیدم.

ایشان یافت نمی شد. این حدیث را بسیاری از علمای عامه هم نقل کرده اند؛ از جمله ابن شیرویه دیلمی و طبری در دلائل الامامه. [۲۷] .

گفتنی است که نام مقدس فاطمه نزد اهل بیت: بسیار دوست داشتنی بوده است و آنان این نام و صاحبش را پیوسته گرامی می داشته اند. «امام صادق (ع) از یکی از یارانش که خدا به وی دختری عنایت فرموده بود، پرسید او را چه نام نهاده ای؟ گفت: فاطمه. حضرت فرمود: فاطمه! درود خدا بر فاطمه باد.

پس بدان چون این نام را بر او نهاده ای مواظب باش سیلی بر صورتش نزنی و به او بد نگویی و گرامی اش بداری.»

مردی گوید: بر امام صادق (ع) وارد شدم در حالی که افسرده بودم. حضرت پرسید: چه غمی داری؟ گفتم: دختری برایم به دنیا آمده است. فرمود: او را چه نامیده ای؟ گفتم: فاطمه. فرمود: آه، آه، آه! بدان اگر او را فاطمه نام نهادی لعن و دشنامش مده و او را مزن. [۲۸] .

مبارکه

از نامهای دیگر حضرت زهرا (س) و به معنی وجود پربرکت است. راغب در مفردات گوید: جایی که خیر الهی به صورتی که در خور نگهداری و شمارش و اندازه گیری نباشد و هر کسی به آن بنگرد فزونی محسوسی در آن ببیند گویند در آن برکت است و آن چیز مبارک است.

بر این اساس است که زهرا (س) را مبارکه نامیدند چون به وجود آن حضرت نسل رسول خدا باقی ماند و گسترش یافت، در حالی که ایشان پس از شهادت بیش از دو پسر و دو دختر نداشت. علاوه بر آنکه بعد از واقعه جانگداز کربلا تمام پسران امام حسین (ع) جز یک تن (حضرت سجاد (ع)) باقی نماندند و از فرزندان حضرت مجتبی علیه السلام هم بنا به قولی هفت تن شهید شدند و از زینب کبری نیز دو فرزند به شهادت رسیدند و ام کلثوم هم بدون فرزند از دنیا رفت.

پس از واقعه کربلا نیز جنایتها و کشتارها نسبت به فرزندان پاک رسول اکرم (ص) و فاطمه (س) ادامه یافت. در زمان حجاج و بنی عباس کشتن علویان رسم شده بود. با همه اینها خدای متعال در

نسل فاطمه (س) برکت قرار داد و آن بزرگوار را منشا خیر کثیر گردانید.

شماری از مفسران، کلمه کوثر در سوره انا اعطیناک الکوثر را همان وجود مقدس فاطمه زهرا (س) دانسته اند. سیوطی در کتاب الدر المنثور در تفسیر «کوثر»، و بخاری و ابن جریر و حاکم نیشابوری از سعید بن جبیر از ابن عباس نقل کرده اند که کوثر همان خیر کثیری است که خدا به پیامبر (ص) عنایت فرمود. در همین روایت ابو بشیر گوید به سعید به جبیر گفتم: برخی از مردم می پندارند که کوثر نهری است در بهشت. او گفت: آن نهر هم که در بهشت است از همان خیر کثیر است که خدا به وی عطا کرده است.

شیخ طبرسی در مجمع البیان در تفسیر سوره کوثر می نویسد: مراد از کوثر همان زیادی نسل از فاطمه (س) و اولاد رسول خداست که آنچنان فزونی یافتند که عددشان را نمی توان شماره کرد و این برکت تا قیامت ادامه خواهد یافت.

هم اکنون آمارها نشان می دهد در سراسر جهان از فرزندان فاطمه (س) بیش از چهل میلیون انسان وجود دارند. [۲۹] هم اینجا پیشنهاد می شود رایانه های ثبت احوال از طریق واژه های سید، سادات، بی بی، شریفه و... آماری از فرزندان فاطمه (س) که هم اکنون در جمهوری اسلامی ایران زندگی می کنند، جهت اثبات این حقیقت قرآنی ارائه نمایند.

محدثه

یعنی آن که فرشتگان با او سخن گویند. در اینکه آیا فرشتگان با غیر پیامبر هم سخن می گویند و از غیر پیامبر کس دیگری می تواند آنان را ببیند یا صدایشان را بشنود در اخبار و تفاسیر شیعه و سنی مطالبی نقل کرده اند. در آیاتی از

قرآن بدین موضوع پرداخته شده است. خدای متعال در قرآن کریم درباره وجود مقدس حضرت مریم می فرماید: او با فرشته الهی دیدار کرد و سخن گفت. در سوره آل عمران آیه ۴۲ آمده است که: فرشتگان با مریم سخن گفتند و به وی خبر دادند که خداوند او را پاک گردانیده و بر همه زنان برتری بخشیده است.

روایتی چنین نقل شده است: مردی به نام اسحاق بن جعفر گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که فرمود: فاطمه را محدثه نامیده اند زیرا فرشتگان پیوسته بر او از آسمان فرود می آمدند و چنانکه مریم دختر عمران را ندا می کردند او را همسخن خویش قرار می دادند و به وی می گفتند: ای فاطمه، ان الله اصطفیک و طهرک و اصطفیک علی نساء العالمین یا مریم اقنتی لربک و اسجدی و ارکعی مع الراکعین. [۳۰] .

یعنی ای فاطمه، خدای تعالی تو را برگزیده و پاکت گرداند و بر همه زنان عالم برتری بخشید. ای فاطمه، پروردگارت را فرمانبردار باش و سجده کن و با رکوع کنندگان رکوع نما.

اما اینکه فرشتگان جز این در باره چه با حضرتش سخن می گفتند احادیث چنین است: آنان از حوادث آینده و پادشاهانی که در زمین حکومت خواهند کرد و بسیاری از احکام الهی، برای آن بانو سخن می گفتند و به تقاضای حضرت، امیرالمؤمنین علی (ع) آن مطالب را می نگاشت تا آن که کتابی بزرگ گردید و به مصحف فاطمه (س) خوانده شد. [۳۱] .

والاترین حدیث در مقام طهارت حضرت زهرا (س) حدیث شریف کساء است که شیعه و سنی با دهها سند صحت آن را تاییدکرده اند.

امام صادق (ع) به ابوبصیر فرمود:

مصحف فاطمه (س) نزد ماست و مردم نمی دانند که این مصحف چیست آن مصحف از نظر حجم سه برابر این قرآن است حال آنکه یک کلمه از این قرآن شما در این مصحف نیست. بلکه مندرجات آن عبارت از اموری است که پروردگار بزرگ بر مادرمان زهرا (س) املا و وحی فرمود. [۳۲] .

مرضیه

آن که خداوند پیوسته از او و کردارش راضی است. بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.

از آنجا که آن حضرت معصوم است و آیه تطهیر شامل اوست، آنچه می کند همان خواسته الهی است. اگر او از چیزی خرسند باشد نشان خرسندی خداست و در صورتی که نسبت به کسی یا عملی ناخرسند باشد دلیل مبغوض بودن آن چیز یا کس نزد خداست.

رسول اکرم (ص) درباره او فرمود: «آن که فاطمه را بیازارد مرا آزرده ساخته و کسی که مرا آزار رساند خداوند را ناخرسند و آزرده ساخته است. و این همان فرموده الهی است که: ان الذین یوذون الله و رسوله [۳۳] (کسانی که خدا و پیامبرش را بیازارند پروردگار در دنیا و آخرت آنها را لعنت می کند و از رحمت خود دور می سازد...)» [۳۴] .

نیز فرمود: ای فاطمه، خداوند همانا

به غضب تو غضب می کند و به رضایتت خشنود می شود. [۳۵] .

مریم کبری

مریم بزرگ.بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.

مقام وی در نزد مسلمانان والاتر از مقامی است که حضرت مریم (س) در نزد مسیحیان دارد. در این باره دهها روایت وجود دارد، از جمله آنکه رسول خدا (ص) فرمود: مریم ارجمندترین بانوی زمان خویش بود و فاطمه ارجمندترین بانوی همه زمانهاست. [۳۶] .

منصوره

یاری شده از سوی پروردگار.در تفسیر فرات کوفی، روایتی از حضرت رسول خدا (ص) چنین نقل شده است که روزی در جمع یاران خود فرمود: می دانید فاطمه چگونه آفریده شده است؟ آنان گفتند خدا و رسولش به این امر داناترند.

فرمود: فاطمه از بشر نیست. از حوریانی است شبیه بشر و از عرق و پر جبرئیل آفریده شده است.

گفتند: ای رسول خدا، درک این سخنان برای ما دشوار است. نخست فرمودید: او حوریه ای است بشر مانند و آنگاه فرمودید از عرق و پر جبرئیل!

مریم ارجمندترین بانوی زمان خویش بود و فاطمه ارجمندترین بانوی همه زمانهاست.

پیامبر (ص) فرمود: حال توضیح خواهم داد. زمانی پروردگارم سیبی از بهشت به وسیله جبرئیل علیه السلام برایم هدیه فرستاد. هنگامی که جبرئیل آن را می آورد به سینه اش چسبانده بود و سیب همچون بدن جبرئیل عرق کرده بود. آن دو عرق به هم در آمیخت و ضمن حدیث طولانی آمده که جبرئیل برای پیامبر سیبی آورد و گفت: ای محمد، آن را بخور. گفت: ای دوست من جبرئیل، هدیه خدایم را بخورم؟ گفت: آری. چون به خوردن آن امر شد آن را خورد ولی با تعجب دید نوری از آن برخاست که وی را بسیار شگفت زده کرد. جبرئیل گفت: ای رسول خدا، آن را فاطمه وجودی از نور است و انوار

او تا ابد آفاق زندگی بشریت را روشن می سازد.

سلام خدا و فرشتگان و همه پاکان بر او، روز ولادت و روز شهادتش و تا قیام قیامت.

بخور که آن نور وجود «منصوره است که در زمین فـاطمه نامیـده می شود. گفتم ای جبرئیل، منصوره کیست؟ گفت بانویی از صلب تو بیرون آید و اسمش در آسمان منصوره و در زمین فاطمه باشد! [۳۷] .

نوریه

فاطمه وجودی از نور است و انوار او تا ابد آفاق زندگی بشریت را روشن می سازد. المناقب، ج ۳، ص ۱۳۳.

سلام خدا و فرشتگان و همه پاکان بر او، روز ولادت و روز شهادتش و تا قیام قیامت.

پاورقی

[۱] سوره مریم، آیه ۵ تا۷.

[۲] امـالی صـدوق، ص ۴۷۴، ح ۱۸؛ علـل الشـرایع، ج ۱، ص ۱۷۸، ح ۳؛ خصـال، ص ۴۱۴، ح ۳؛ دلائـل الامـامه، ص ۱۰؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۰، ح ۱.

[۳] ر. ک: تاریخ بغداد، خطیب بغدادی، ج ۱، ص ۳۱۶؛ مناقب خوارزمی، ص ۲۲۹.

[۴] العوالم، ج ۶، ص ۳۷.

[۵] کشف الغمه، ج ۲، ص ۸۸؛ الاصابه، ج ۴، ص ۳۶۵.

[۶] زندگانی حضرت فاطمه زهرا...، سید هاشم رسولی محلاتی، ص ۱۴ و۱۵.

[۷] نیز ر. ک... معانی الاخبار، ص ۵۴؛ علل الشرایع، ص ۱۸۱؛ ینابیع الموده، قندوزی، ص ۲۶۰.

[۸] المناقب، ج ۳، ص ۱۱۰؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.

[۹] تفسیر فرات کوفی، ص ۱۱۹؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۸.

[۱۰] سوره مریم، آیه ۱۹.

[۱۱] سوره کهف، آیه ۷۵.

[۱۲] سوره شمس، آیه ۱۰.

[۱۳] عوالم العلوم، ج ۶، ص ۴۶.

[۱۴] همان، ص ۴۵.

[۱۵] ر. ک: لسان العرب و تاج العروس.

[۱۶] سوره نساء، آیه ۶۸.

[۱۷] مستدرک حاکم، ج ۳، ص ۱۵۰؛ حلیه الاولیاء، ابونعیم، ج ۲، ص ۴۱.

[۱۸] مراجعه شود به کتابهای ذیل: تاریخ خطیب بغدادی، ج ۱۰؛ تفسیر کشاف زمخشری، ج ۱، ص ۱۹۳؛ اسدالغابه، ابن اثیر، ج ۲، ص ۱۲؛ تذکره الائمه، سبط ابن جوزی، ص ۲۴۴؛ درالمنثور، ابوبکر سیوطی، ج ۵، ص ۱۹۸؛ خصائص الکبری، ج ۲، ص ۲۶۴.

[۱۹] وسائل الشیعه، ج ۱، ص.

[۲۰] درباره اسناد حدیث شریف کساء، کتاب جداگانه موجود است.

[۲۱] ر. ک... فاطمه زهرا از ولادت تا شهادت (ترجمه)، ص ۱۲۳.

[۲۲] بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۳.

[۲۳] همان.

[۲۴] همان، ص ۱۴.

[۲۵] همان، ص ۱۵.

[۲۶] بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۸ و ۱۹.

[۲۷] همان، ص ۱۰.

[۲۸] وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص.

[۲۹] ر. ک: فاطمه زهرا از ولادت تا شهادت (ترجمه)، ص ۷۵ – ۸۵.

[۳۰] سوره آل عمران، آیه ۴۲ و ۴۳.

[۳۱] ر. ک: بحارالانوار، ج ۴۳.

[۳۲] بحارالانوار، ج ۴۳. نیز:

فاطمه زهرا از ولادت تا شهادت (ترجمه)، ص ۱۱۱.

[۳۳] سوره احزاب، آیه ۵۷.

[۳۴] العوالم، ج ۶، ص ۵۲.

[۳۵] همان، ص ۵۵؛ کشف الغمه، ج ۱، ص ۴۵۸؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۵۳.

[۳۶] ر. ک: العوالم، ج ۶، ص ۴۴ – ۵۱.

[۳۷] عوالم، ج ۶، ص ۳۵ و۳۶.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹